

Johan Dahl: Føroyar - ein tjóð av flytifuglum

Jan Müller

27.09.2013 - 11:45

Oljan.fo

”Vit mugu laga samfelagið til, at vit eru flytifuglar, og at ein stórur, og helst ein vaksandi partur av samfelagnum, virkar í útheiminum minst líka nógv sum í Føroyum. Hetta ljóðar mótumikið, men í veruleikanum eru hesar avbjóðingar ein gáva til føroyska samfelagið. Tí latið verður upp fyri heilt nýggjum móguleikum, fyri nýggjar tænar, nýggjar fyrirkomur og nýggj spennandi arbeiðspláss,” segði Johan Dahl, landsstýrismaður í vinnumálum, tá hann setti Vinnudagin í Norðurlandahúsinum tíðliga seinnapartin.

Hann vísti á, hvussu nógvir føroyingar arbeiða í olju- og frálavinnuni og helt fyri, at vit skulu vera errin av, at føroyingar eru so umbidnir, og at okkara arbeiðsmegi, umframt at vera væl útbúgvinn, er lagalig og dugnalig, og at arbeiðsmoralurin er høgur.

Hesir eginleikar, sum landsstýrismaðurin helt koma av at arbeiða undir krevjandi og skjótt broytiligum umstøðum í fleiri ættarlið, fara altíð at koma okkum til gagns. Ikki minst nú, tá ið frálavirksemið økist enn meira, og tá ið nýggir móguleikar byrja at vísa seg í

Arktis.

Heildarætlan um fólkavøkstur

Johan Dahl segði annars:

”Fyri nøkrum fáum mánaðum síðani lat ein arbeiðsbólkur úr hondum eina heildarætlan við tilmæli um ítøkilig átøk, ið skulu fáa gongd aftur á fólkavøksturinum í Føroyum. Tí hóast tað gongur strúkandi í pelagisku vinnuni, og hóast vit hava mest produktivu og bestu alivinnu í heiminum, so standa vit fyri størstu avbjóðing sum eitt land kann koma fyri, at fólkatalið minkar, og at aldursbýtið skeiklast, so at tað vera nógv fleiri gomul og nógv færri ung.

Nýggjan vinnupolitikk

Hetta er størsta avbjóðingin bæði hjá vinnuni og hjá tí almenna: Hvussu skapa vit eitt samfelag, ið megnar at draga fólk til sín, í kapping við fremstu býir og lond í heiminum, so at fólk trívast og skapa virði, og so at tað ber til at framleiða tær tænar, sum okkum tørvar.

Eitt av átøkunum, sum mælt verður til í heildarætlanini, er at skipa ein nýggjan vinnupolitikk.

Tað er enn sum áður neyðugt at skipa stálar karmar um vinnuna, ið eggja til at framleidnið í einstøku vinnunum verður so stórt sum gjørligt, og at framleiðslufaktorarnir smidliga kunnu flyta seg til tær mest framleidnu vinnurnar. Ella sagt við øðrum orðum, at fólk og pengar skulu eggjast til at fara har, sum tey hava móguleika at vinna sum mest til sín sjálvs, til virkið og til samfelagið.

Ein vinnuligur samleiki

Vinnupolitikkurin má vera víðskygdur og framsøkin, og hann má samsvara so væl, við tí felags fatan, sum vit føroyingar hava av vinnulívnum, at hann megnar at fáa breiða undirtøku. Sjálvandi eru vit politiskt ósamd, og summi vilja ein meira vinstra- og onnur ein meiri høgravendan politikk, men vit hava kortini ein grundleggjandi felags samleika, sum ger, at okkara vinnuligu gen eru øðrvísi enn genini hjá dønnum, amerikunum ella íslendingum.

Og, tá ið vit skipa vinnupolitikkin við stóði í føroyska vinnusamleikanum, tá hava vit eisini sett orð á føroyska kappingarførið.

Verandi vinnupolitikkur eitt frálíkt skjal

Eg haldi at verandi vinnupolitikkurin sum er frá 2005, er eitt frálíkt skjal, sum beinrakið sigur frá nógvum at teimum virðum, ið flestu føroyingar taka undir við sum vinnupolitiskt grundarlag. Og vit kunnu feignast um, at nógv av teimum ítøkiligum málunum, sum vórðu sett, tá ið vinnupolitikkurin varð orðaður, eru framd við góðum úrsliti. Í hesum sambandi vil eg nýta høvið, enn einaferð at takka vinnuni, fyri at tit hava tikið so væl undir við arbeiðnum at menna karmar fyri vinnuliga gransking og menning, í Granskarasetrinum iNOVA, sum eg síggi sum eina heilt nýggja byrjan, fyri menningini av vitanarvinnunum í

Føroyum.

Nýskapan og kreativitetur

Í verandi vinnupolitikkinum verður lagdur stórus dentur á tørvinum fyri nýskapan og kreativiteti. Og hesi hugtøk eiga at fáa enn meira tyngd, nú vit skipa ein nýggjan vinnupolitikk.

Samfelagið er so kollveltandi broytt seinnu árinum, við altjóðagerð og tøkniligu kollveltingini, og tað ber ikki til at lofta nýggjum avbjóðingum við avoldaðum loysnum.

Tørvur er fyri veruligari nýhugsan, og fyri fólki og fyrítøkum, ið tora at hugsa stórt, og sum hava skilt, at fyri fyrítøkum, sum vilja fram, er allur heimurin heimamarknaður.

Altjóða arbeiðsmegi við Føroyar sum basu

Og ikki nóg mikið við tí, vit mugu eisini finna loysnir, sum gera, at hesi fólk og fyrítøkum sum megna at rækka út í heim, kortini velja at búseta seg í Føroyum, og at gera Føroyar til basu fyri sínum virkseimi.

Vit mugu tí eisini finna út av, hvussu vit skulu skipa samfelagið, tá ið ein alt størri partur av fólkinum arbeiða í øðrum londum, stóran part av tíðini. Hetta krevur nýggjar loysnir fyri fígging av almennum tænastrum, tað krevur smidligan bústaðarmarknað, smidligar skúlar og barnagarðar og yvirhøvur eitt samfelag, sum trívist og mennist, við at laga seg eftir tørvinum hjá hvørjum einstøkum borgara.

Knappliga 1.000 føroyingar í olju- og frálavinnuni

Vinnuhúsið segði í farnu viku frá, at knappir 1.000 føroyingar starvast í olju- og frálavinnuni. Fyri 15 árum síðani vóru teir tveir. Vit skulu vera errin av, at føroyingar eru so umbidnir, og at okkara arbeiðsmegi, umframt at vera væl útbúgvinn, er lagalig og dugnalig, og at arbeiðsmoralurin er høgur. Hesir eginleikar, sum eg giti koma av at arbeiða undir krevjandi og skjótt broytiligum umstøðum í fleiri ættarlið, fara altíð at koma okkum til gagns. Ikki minst nú, tá ið frálavirksemið økist enn meira, og tá ið nýggir møguleikar byrja at vísa seg í Arktis.

Vit mugu tí laga samfelagið til, at vit eru flytifuglar, og at ein stórus, og helst ein vaksandi partur av samfelagnum, virkar í útheiminum minst líka nóg sum í Føroyum. Hetta ljóðar mótumikið, men í veruleikanum eru hesar avbjóðingar ein gáva til føroyska samfelagið. Tí latið verður upp fyri heilt nýggjum møguleikum, fyri nýggjar tænastrum, nýggjar fyrítøkum og nýggj spennandi arbeiðspláss.

Kunnu taka stóði í ferðavinnuni

Kanska kunnu vit taka stóði í ferðavinnuni, ið júst hevur lagt fram ætlanina fyri marknaðarføring av Føroyum sum ferðavinnuland. Fyri at fáa ferðavinnuna at blóma, mugu vit hava gistingarmøguleikar, náttúru- og mentanarupplivingar. Tað hevur alt at siga, at vit eru eitt óspilt samfelag, ið hjúklar um sín mentarliga samleika, men at vit eisini eru eitt toppmoderað og livandi samfelag, við einum vælskipaðum og nýhugsandi

vinnulívi, einum ríkum mentanarlívi, nógvum skapandi fólki og við positivum og fyrikomandi starvsfólki á øllum økjum.

Er hetta ikki júst tað sama, sum okkara útisetar ynskja - og sum ger, at tey velja at flyta heim?

Ungu fólki í dag, sum hava fingið góðar útbúgvingar, sum kunnu fara, hvar tey vilja í heiminum, ynskja og krevja at fáa høvi til at brúka síni skapandi evni. Tey vilja bjóðast av, og tey vilja gera mun.

Hava ambítiónir um Føroyar í heimselituni

Vit mugu vísa teimum, at vit í Føroyum vilja vera eitt samfelag í heimselituni, og vísa, at vit hava so greiðar og góðar karmar um eina frælsa vinnu, at tey sjálvi síggja allar møguleikarnar fyri sær, og fáa hug at koma heim at skapa nýggjar vinnur, nýggj arbeiðspláss og eitt enn meira spennandi samfelag.

Portalurin “Leinkjan” hjá Vinnuhúsinum

Tí er tað so einastandandi tiltak, sum Vinnuhúsið hevur gjørt, við portalinum “leinkjan”, har vinnan bjóðar fram uppgávur til lesandi, og eisini mentorskipanina, ið tit hava gjørt, har roynd vinnulívsfólk bjóða seg til at leiðbeina lesandi. Við hesum tiltøkum vísir vinnan teimum ungu, at tørvur er fyri teirra vitan, og tit geva teimum eitt fantastiskt høvi sjálvi at fáa greiðu á, hvussu teirra førleikar kunnu gera bestan mun í Føroyum.

Eg vóni, at nógv fyrirkomandi taka átakið til sín og nýta høvið at fáa nýggjan íblástur til fyrirkomandi, og til at vísa teimum ungu á allar møguleikarnar, sum eru í hesum landi.

Vinnupolitikkur fyri kappingarføru Føroyar

Vit hava brúk fyri nýggjari vitan, og fyri at eggja til nýskapar hjá okkum øllum. Sum Einstein tók til: Vit kunnu ikki loysa trupulleikarnar við somu hugsan, sum skaptu teir.

Tí mugu vit eisini síggja arbeiðið við vinnupolitikkinum sum annað og meira enn at dagføra eitt útmerkað skjal, sum hevur nøkur ár á baki. Heldur er hetta er eitt høvi at bjóða tykkum, og ikki minst øllum okkara ungu inn í eina tilgongd, har tit øll kunnu vera við til at lýsa karmarnar fyri einar kappingarførar Føroyar, og lata upp fyri loysnum, sum eru okkum heilt fremmandar í dag.